

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Socialinių mokslų kolegijos
STUDIJŲ PROGRAMOS
TECHNOLOGIJŲ IR INOVACIJŲ VALDYMAS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas:
Team leader:

Giedrius Romeika

Grupės nariai:
Team members:

Prof. Giedrius Jucevičius

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Technologijų ir inovacijų valdymas
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Verslas (N100)
Studijų programos rūšis	koleginės studijos
Studijų pakopa	pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (3)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Jungtinis verslo profesinis bakalauras

TURINYS

TURINYS.....	3
I. ĮŽANGA.....	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	4
2.2. Programos sandara	6
2.3. Personalias	8
2.4. Materialieji ištekliai.....	9
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	10
2.6. Programos vadyba	11
III. REKOMENDACIJOS.....	12

I. ĮŽANGA

Viešoji įstaiga Socialinių mokslų kolegija (toliau tekste – kolegija) vykdo verslo ir vadybos studijų krypties grupei priklausančias studijų programas: jungtinę programą Tarptautinis verslas, studijų programas: Tarptautinis verslas ir komunikacija, Transporto ir logistikos verslas, Sveikatingumo ir grožio verslas, Bankininkystė ir investicijų valdymas, Finansai, Verslo procesų ir projektų vadyba, Reklamos kūrimas, Turizmas ir viešbučiai.

Atsižvelgdama į šalies švietimo raidą sąlygojančius socialinius, demografinius, ekonominius, kultūrinius ir politinius veiksnius, kurie reiškiasi globalizacijos kontekste, kolegija savo veiklos perspektyvą sieja ir su studijų tarptautiškumo skatinimo strategija. Kolegijos teigimu, vienas iš novatoriškiausių būdų įgyvendinti studijų tarptautinimą aukštosios mokyklos studijų lygmenyje – jungtinės studijų programos.

Kolegija yra vienintelė Lietuvos aukštoji nevalstybinė mokykla parengusi ir vykdanči unikalią ir iki šiol vienintelę I-osios pakopos jungtinio laipsnio studijų programą „Tarptautinis verslas“, todėl galima teigti, jog akademinis ir administracijos personalas turi patirties ir žino, su kokiomis problemomis ir iššūkiais susiduriama rengiant bei įgyvendinant bendrą jungtinę studijų programą su užsienio aukštosiomis mokyklomis.

Jungtinę studijų programą Technologijų ir inovacijų valdymas (toliau tekste – programą) numatoma vykdyti kolegijos Klaipėdos skyriuje ir Vilniaus filiale bei Latvijoje Rezeknės aukštojoje mokykloje.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos tikslas yra parengti verslo specialistus, gebančius nustatyti inovacijų poreikį bei jų diegimo galimybes, valdyti naujų technologijų ir veiklos metodų įgyvendinimo bei inovatyvių produktų, paslaugų kūrimo ir vystymo projektus įmonėse, užtikrinant konkurencingo, tvaraus verslo plėtrą šalyje ir užsienyje. Numatyti studijų rezultatai detalizuoja studijų programos tikslą. Studijų rezultatai yra pagrįsti esminėmis dalykinėmis ir bendrosiomis kompetencijomis, būtinomis verslo specialistams, dirbantiems technologijų ir inovacijų srityje, kvalifikacijos reikalavimais ir tyrimų rezultatais. Programos rezultatai suskirstyti į sritis (žinios ir jų taikymas, gebėjimai vykdyti tyrimus, specialieji gebėjimai, socialiniai gebėjimai, asmeniniai gebėjimai) bei susieti su programos dalykais. Išskirta 14 programos rezultatų, pasižyminčių nevienoda apimtimi- nuo plačių (pvz. rezultatas Nr. 1: Gebėti taikyti pagrindines šiuolaikines ekonomikos, vadybos, finansų, rizikos valdymo, derybų ir verslo etikos teorijas bei ES ir nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius verslo kūrimą.), iki siaurai apibrėžtų (pvz. rezultatas Nr.9: Gebėti argumentuotai pristatyti inovacijų projektus, bendradarbiauti su verslo partneriais ir klientais, taikant efektyvios komunikacijos modelius, bendrauti gimtąja ir užsienio (anglų) kalba.), iš kurio galima padaryti išvadą jog studento komunikacinių gebėjimų ugdymas apsiribos viena, ir taip programos realizavime naudojama užsienio (anglų) kalba.

Įvertinus programos apraše ir jo prieduose pateiktą informaciją bei vizito į kolegiją metu surinktus faktus, galima daryti išvadą, jog programos tikslas bei studijų programos rezultatai yra apibrėžti ir aiškūs, tačiau jų sąsaja su kertiniais technologijų ir inovacijų valdymo dalykais nepakankamai įtikinanti.

Rengiant studijų programą buvo siekiama, kad studijų programos tikslas, studijų rezultatai, studijų programos turinys, struktūra atitiktų Bolonijos proceso tikslus kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę, Europos Sąjungos aukštojo mokslo plėtros dokumentus ir rekomendacijas bei Lietuvos Respublikos teisinius dokumentus (programos apraše išvardintas 21 teisinis šaltinis), tame tarpe Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“// Žin., 2010, Nr. 44-2139; 2010, Nr. 88-4676; 2011, Nr. 9-399. Lietuvos

Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl jungtinių studijų programų bendrųjų reikalavimų patvirtinimo“//Žin.,2010, Nr.5-191; 2011, Nr. 99-4679.

Rengiant programą buvo atlikta šios srities specialistų poreikio galimybių studija, kurioje išanalizuotas prognozuojamas specialistų poreikis verslo studijų kryptyje, atlikta darbo rinkos prognozių apžvalga jungtinio laipsnio poreikio aspektu, išnagrinėti kvalifikaciniai reikalavimai būsimam specialistui, programos paklausa stojančiųjų požiūriu. Buvo įvertinti esami/būsiami darbdavių lūkesčiai savo įmonėse turėti kvalifikuotus specialistus, gebančius valdyti technologijų ir inovacijų diegimo procesus: nustatyti technologijų ir inovacijų diegimo poreikį, rengti technologijų ir inovacijų bei naujų produktų įvedimo į rinką strategiją, strategijos įgyvendinimo planus ir įmonių modernizavimo bei technologinio ir konkurencinio pranašumo įgijimo projektus (p. 10).

Pagrindžiant programos poreikį buvo atsižvelgta į Lietuvos statistinę informaciją apie inovacijų lygį ir technologinę plėtrą šalyje, Valstybės ilgalaikę raidos strategiją, Lietuvos vyriausybės Inovacijų verslo programą, Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą. Susitikimas su programos socialiniais partneriais patvirtino technologijų ir inovacijų valdymo profesionalų poreikį, tačiau pasižyminčių labiau išreikštomis technologinėmis ar gamybos proceso organizavimo kompetencijomis nei numatyta parengtos programos turinyje. Taigi galima teigti, kad programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai iš esmės pagrįsti profesiniais reikalavimais, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais, nors programos turinys turėtų būti tobulinamas, kad užsibrėžti ambicingi studijų rezultatai būtų pasiekti.

Programos apraše pabrėžiama, jog specialistams, dirbantiems technologijų ir inovacijų verslo srityje, būtinos vadybos, inovacijų valdymo, žmogiškųjų išteklių valdymo, intelektinio kapitalo valdymo, antreprenerystės, tinklų kūrimo ir valdymo, tarptautinės ekonomikos, tarpkultūrinės komunikacijos žinios. Turi būti formuojami analitinio, kritinio ir sisteminio mąstymo, orientacijos į veiklos tobulinimą, naujų idėjų kūrimo, prisitaikymo prie nuolat besikeičiančių profesinės veiklos situacijų įgūdžiai (p. 4). Šiame kontekste verta atkreipti dėmesį į numatomą studijų rezultatą Nr.7 (Gebėti diegti naujas technologijas, produktų ir paslaugų inovacijas, racionaliai naudojant energetinius ir materialiuosius išteklius, taikant aplinką tausojančios vadybos principus), kaip iškrentantį iš bendro programos konteksto ir labiau taikytino techninės, inžinerinės studijų pakraipos programoms.

Nepakankamai išryškintas programos identitetas kitų jau įgyvendinamų aukštųjų mokyklų programų kontekste ir poreikis vykdyti tokio pobūdžio programą, integruojančią ir technologines kompetencijas, kolegijoje, besispecializuojančioje socialinių mokslų srityje. Įvertinus programos apraše ir jo prieduose pateiktą bei vizito į kolegiją (ypač pabrėžtina programos socialinių partnerių išsakytą nuomonę) metu surinktą informaciją galima padaryti išvadą, jog programa yra skirta rengti **vadybos specialistus, dirbančius inovacijų ir technologijų valdymo srityje**, kas iš esmės atitinka profesinio bakalauro kvalifikaciją bei jai keliamus reikalavimus.

Programos apraše (1 lentelė: Jungtinės studijų programos Technologijų ir inovacijų valdymas tikslo, studijų pakopos studijų rezultatų, numatomų programos studijų rezultatų ir studijų dalykų sąsajos) pateiktos programos tikslo, studijų pakopos studijų rezultatų, numatomų programos studijų rezultatų ir studijų dalykų sąsajos, kurios iš principo yra pagrįstos loginiais ryšiais, atitinka profesinio bakalauro studijų programai keliamus reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys į programos pavadinimą. Programos tikslo, numatomų studijų rezultatų (išskyrus iš bendro konteksto išsiskiriantį rezultatą Nr. 7), programos turinio analizė ir vizito į kolegiją vykusių susitikimų metu gauta informacija leidžia teigti, jog programos pavadinimas („Technologijų ir inovacijų valdymas“) nevisai dera su realiai programos suteikiama kvalifikacija.

Kadangi programos tikslai ir rezultatai yra glaudžiai susiję tiek su programos sandara, tiek su dėstytojais ir jų kompetencijomis, programos pavadinimo koncentraciją į technologijas ir inovacijas nėra pakankamai pateisinama ir pagrindžiama tiek programos sandara tiek ir dėstytojų kvalifikacija (tai paaiškinta atitinkamų sričių analizėje). Programos absolventams suteikiamas

„Jungtinis verslo krypties profesinio bakalauro laipsnis”. Žvelgiant į programą iš verslo krypties pozicijos ji atitinka keliamus formalius kokybinius ir kiekybinius reikalavimus, tačiau pavadinimas suponuoja stiprų susitelkimą į technologijas ir inovacijas (ne tik jų valdymą ar organizavimą verslo procese), kas iš esmės nėra pakankamai atskleista programos rezultatuose, turinyje. Dėl šios priežasties programos pavadinimas „Technologijų ir inovacijų valdymas“ ne visiškai tiksliai atspindi programos turinį ir įgyjamas kompetencijas bei gebėjimus, kas gali iššaukti konfliktą dėl studijuojančiųjų lūkesčių neatitikimo. Remiantis aukščiau išvardintais argumentais teigiama, jog yra būtinas nuodugnus programos pavadinimo keitimo apsvarstymas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Programos pavadinimas („Technologijų ir inovacijų valdymas“) ir numatomi studijų rezultatai, pabrėžiantys šios srities žinias ir praktinius gebėjimus, nėra pilnai atspindėti programos turinyje, ypač technologijų valdymo aspektu. Programa turėtų būti geriau fokusuota profesinio bakalauro studijoms, o ne didele dalimi dubliuoti universitetinių magistro studijų lygiu įgyvendinamas inovacijų valdymo programas.
2. Numatomi studijų rezultatai pasižymi nevienoda apimtimi ir nėra pakankamai subalansuoti.
3. Aiškus, argumentuotas programos rengiamų specialistų poreikio pagrindimas.

2.2. Programos sandara

Programos apimtis – 180 kreditų. Studijos bus vykdomos nuolatine forma (NL), vykdymo trukmė – trys metai. Bendras valandų skaičius – 4800 val. Suplanuota, kad per semestrą bus studijuojami ne daugiau kaip septyni studijų programos dalykai. Per vienerius studijų metus studentai galės sukaupti 60 kreditų. Pasirinktas programos struktūrinis scenarijus atitinka Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendruosius reikalavimus ir partnerinių institucijų suderintą Studijų programų rengimo ir tobulinimo/keitimo tvarką. Bendrųjų koleginių studijų dalykų apimtis sudaro 15 kreditų, studijų krypties pagrindų dalykų studijoms skiriami 135 kreditai, iš kurių 30 skiriama trims profesinės veiklos praktikoms (mokomajai ir baigiamajai), 15 kreditų – rašto darbams: kursiniam darbui – 5 kreditai, baigiamajam darbui – 10 kreditų. Studijuojant privalomuosius pasirenkamuosius ir laisvai pasirenkamuosius dalykus galima sukaupti 30 kreditų. Aukščiau išvardintus programos duomenis sugretinus su teisės aktų keliamais reikalavimais galima konstatuoti, jog programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

Numatytieji bendrųjų koleginių studijų dalykai suteiks informacinių ir komunikacinių technologijų, teisės ir intelektinės nuosavybės teisės žinių pagrindus, verslo anglų kalbos įgūdžius. Studijų krypties pagrindų dalykai formuoja technologijų ir inovacijų vadybos, įmonių modernizavimo ir technologijų diegimo proceso organizavimo, išteklių valdymo, kūrybiškumo metodų taikymo, rizikos valdymo, inovacijų proceso ir politikos, tyrimo metodų taikymo įgūdžius. Formuojami gebėjimai dirbti besikeičiančioje aplinkoje, suvokti technologijų ir inovacijų diegimo principus ir galimybes įmonėse ir organizacijose, mokėti adaptuoti jas versle, gebėti priimti sprendimus, įvertinus rinkos pokyčius bei vartotojų poreikius. Galima kelti klausimą, kiek studijų programa suteikia specializuotus gebėjimus, būdingus profesinio bakalauro programoms, kiek bendruosius verslo ir vadybos gebėjimus, nes vyrauja pastarieji, o specializuotieji gebėjimai, ypač technologijų ir inovacijų valdymo srityje, susiduria su ryškiausiais kokybiniais apribojimais. Įvertinus pateiktą informaciją bei išanalizavus studijų dalykų aprašus galima teigti, jog dalykų turinys iš esmės atitinka studijų rūšį ir pakopą, tačiau galėtų būti geriau fokusuoti profesinio bakalauro studijų pakopai (pvz., bendruosius verslo ir vadybos gebėjimus susiejant su labiau specializuotomis gamybinėmis ar technologinėmis kompetencijomis).

Studentų praktiniai gebėjimai ir įgūdžiai numatyti formuoti praktinių užsiėmimų metu, įtvirtinant teorines žinias, skiriant praktines savarankiško darbo užduotis, rengiant mokomuosius

projektus, atliekant tyrimus bei organizuojant profesinės veiklos praktikas. Praktinis mokymas bus orientuotas į teorinių žinių taikymą, darbo ir analitinių įgūdžių formavimą per verslo informacijos ir konkrečių situacijų analizę, technologijų ir inovacijų diegimo sprendimų paiešką (p. 13). Studijų procese naudojami aktyvieji studijų metodai: problemų ir praktinių situacijų ir atvejų analizė, inovacijų diegimo projektinis darbas, vadybinių procesų simuliacija, inovatyvių sprendimų reikalaujančių uždavinių sprendimas, diskusijos ir debatai, probleminio mokymosi elementai, mokymas bendradarbiaujant, praktika darbo vietoje, realių problemų sprendimas projektinėje veikloje, išvalgų ir plėtos scenarijų kūrimas, paskaitos, kursinis darbas, profesinės veiklos praktikos ir kt. Šie metodai padeda perteiktą informaciją derinti su užduotimis, integruoti žinias problemoms spręsti, skatina studentų savarankiškumą, tobulėjimą, ugdo gebėjimą kritiškai mąstyti, analizuoti problemas, nuodugniai aiškinti ir perteikti informaciją kitiems (p. 26).

Abejonių kelia tiek studijų krypties, tiek studijų krypties gilinimo dalykų, ypač pavadinimuose turinčių raktinius žodžius „inovacijos“, „technologijos“ turinys bei jo atitikimas numatomiems studijų rezultatams: daugelis specialiųjų studijų programos gebėjimų, liečiančių technologijų valdymo ir diegimo aspektus, nėra pakankamai atspindėti numatomuose studijų dalykuose. Pastebimi tam tikri netikslumai ir prieštaravimai studijų modulių aprašymuose. Abejonių kelia kai kurių svarbių dalyko modulių turinio kokybiniai aspektai (pvz. „Inovacijų procesas ir politika“ dalyke siekiama suderinti skirtingo lygio koncepcijas, „Įmonių modernizavimo ir technologijų diegimas“ dalyke pastebimi tiek formuluočių, tiek dalykinio turinio netikslumai).

Analizuoiant programos apraše bei jo prieduose pateiktą informaciją pastebimas dalykų turinio ribotumas (pvz. dalyke „Inovacijų procesas ir politika“ akcentuojama Latvijos rinka), randami neatitikimai tarp atskirų studijų dalykų turinio, rekomenduotinos literatūros turinio bei numatomų studijų rezultatų (pvz. „Išteklių valdymas“ dalyko struktūroje pateikiamas žaliavų valdymas, o kurso literatūra – apie žmonių išteklių valdymą, „Rizikos kapitalo valdymas“ apraše pastebimas potencialus dubliavimasis su visiškai skirtingos koncepcijos dalyku „Rizikos valdymas“). Atsižvelgiant į tai, kad jungtinė programa bus įgyvendinama anglų kalba ir profesinių terminų šioje kalboje geras žinojimas ir perteikimas yra svarbi programos sėkmės prielaida, atkreiptinas dėmesys į kai kurias netinkamas studijų dalykų formuluotes (pvz., *innovation politics* (ne *policy*), *Transference of Technologies* (ne *transfer*) ir t.t.). Remiantis aukščiau pateikta informacija daroma prielaida, jog egzistuoja tikimybė kad dalies dalykų (ypač pavadinimuose turinčių raktinius žodžius „inovacijos“, „technologijos“) turinys gali neleisti kokybiškai pasiekti numatomų studijų rezultatų dėl tik minimalių kokybinių reikalavimų tenkinimo.

Koleginių studijų paskirtis yra parengti studentą praktinei profesinei veiklai, todėl praktiniams užsiėmimams skiriama apie 39 procentai kontaktinio darbo apimties. Programoje siūlomas 21 kredito 10 pasirenkamųjų dalykų blokas leidžia optimizuoti programos apimties bei studentui reikalingų žinių santykį. Nepaisant to, išanalizavus programos dalykų turinį pastebimas temų kartojimasis, dubliavimasis (pvz. dalyke „Vadyba“ ir dalyke „Technologijų ir inovacijų vadyba“, dalyke „Verslininkystė“ ir dalyke „Kūrybiškumo metodai“). Pastebima tendencija studijų krypties ginimo dalykuose išplėsti studijų krypties dalykų temas (pvz. „Tarptautiniai verslo tinklai“- „Technologijų ir inovacijų vadyba“, „Produkto gyvavimo ciklo valdymas“- „Marketingas“ ir t.t.). Studijų programos dalyko „Technologijų ir inovacijų vadyba“ pavadinimas ir turinys iš esmės referuoja visą programos turinį (tai buvo konstatuota susitikimo su programą realizuosiančiais dėstytojais metu) ir labiau tinkamas kaip laisvai pasirenkamas dalykas kitos srities studijų programai. Šie pastebėjimai leidžia teigti, jog nepaisant to kad programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti, ji galėtų būti išnaudojama racionaliau (pvz. ugdant studentų bendruosius, socialinius arba asmeninius gebėjimus įvedant į programą papildomos užsienio kalbos, verslo filosofijos ar kt. dalykus).

Įvertinus tai, kad šių dienų socialinių mokslų srities žinios ir informacija yra nuolat atsinaujinanti, besimokantiejiems greta bazinių (studijų krypties pagrindų) žinių nuolat perteikiamos ir naujausios žinios, siejamos su inovatyvaus marketingo, derybų metodų taikymu,

pasaulio ekonomikos ir globalizacijos, verslo komunikacijos tobulinimo, verslininkystės tendencijomis (p. 13) Programoje vyrauja 2008-2012m. išleisti literatūros šaltiniai (seniausias pastebėtas literatūros šaltinis- 1998m. bei keletas 2001m.). Programoje aptinkami studijų dalykai, kurių tiek pavadinimas, tiek turinys gali kelti abejonių dėl atitikimo naujausiems pasiekimams (pvz. „Pasaulio ekonomika ir globalizacija“). Vizito į kolegiją metu surinkta informacija leidžia teigti, jog programos sudarytojai formuluočių lygmenyje atsižvelgia į naujausias srities tendencijas, tačiau daugiau klausimų kyla dėl konkrečių modulių, siejamų su technologijų ir inovacijų valdymu, turinio ir jų efektyvaus įgyvendinimo.

Apibendrinant, programos turinys leidžia pasiekti užsibrėžtus studijų programos tikslus ir uždavinius, tačiau dabartiniame programos pateikimo etape matomas tik minimalus leidžiamas atitikimas. Ekspertų nuomone vadybos ir verslo sritis programos turinyje atskleista pakankamai gerai, tačiau ties programos dalimi, kur orientuojamasi į technologijas ir inovacijas būtina pakletti kokybę atsižvelgiant į analizėje paminėtas pastabas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- 1 Programos apimtis nėra racionaliai išnaudojama.
- 2 Nepakankamas kai kurių kertinių programos modulių, siejamų su technologijų ir inovacijų valdymu, kokybės lygis. Netikslios dalykų pavadinimų formuluotės anglų kalba.
- 3 Aptinkami atskiri neatitikimai tarp atskirų studijų dalykų turinio, rekomenduotinos literatūros turinio bei numatomų studijų rezultatų, ypač – technologijų ir inovacijų valdymo srityje.
- 4 Numatytas nuolatinis naujausių žinių įtraukimas į programos turinį.

2.3. Personalas

Studijų programos personalo struktūra atitinka bendruosius teisės aktuose numatytus reikalavimus. Tiek kolegijos padaliniuose, tiek Rezeknės aukštojoje mokykloje numatytas studijų programos personalas tenkina studijų programų Bendruosiuose nuostatuose apibrėžtą mokslininkų ir praktikų santykį. Dėstytojų pedagoginė ir praktinė patirtis pakankamai gerai kiekybiškai subalansuota ir tenkina įstatymų nuostatas. Kita vertus, iš pateikiamo jungtinės studijų programos aprašo nėra aiškus personalo pasiskirstymas tarp skirtingų jungtinę programą įgyvendinančių partnerių. Studijų programos apraše pateikiamas vidinis atskirų vietos partnerių personalo struktūros atitikimas studijų programos reikalavimams, tačiau neaišku, kaip mokslininkų ir praktikų santykis bus išlaikytas / užtikrintas įgyvendinant tarptautinę jungtinę studijų programą, atsižvelgiant į įstatymuose nustatytus reikalavimus.

Daugelis kolegijos dėstytojų turi patirtį įgyvendinant tokias studijų programas kaip „Tarptautinis verslas“, „Tarptautinis verslas ir komunikacija“, „Transporto ir logistikos verslas“, „Sveikatingumo ir grožio verslas“, „Bankininkystė ir investicijų valdymas“, „Finansai“, „Verslo procesų ir projektų vadyba“, „Reklamos kūrimas“, „Turizmas ir viešbučiai“. Pažymėtina, kad dėstytojų turimos kompetencijos gerai atitinka klasikinei verslo administravimo programai keliamus reikalavimus, ypač tokiose srityse kaip rinkodara, teisė, finansai ar bendrosios vadybos kompetencijos. Šias kompetencijas turintys darbuotojai jau sėkmingai veikia šiuo metu įgyvendinamose programose.

Vis dėlto, nepaisant keleto išimtinių atvejų, dėstytojų kompetencija (tiek mokslinė, tiek praktinė) technologijų ir inovacijų valdymo srityje, sudarančioje šios programos identitetą ir pamatą, yra gana ribota. Eilės dėstytojų mokslinė ir praktinė kompetencija yra menkai susijusi su planuojamais dėstyti inovacijų valdymo dalykais, kurie turėtų sudaryti esminę šios studijų programos identiteto dalį. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis į programos realizaciją įtrauktų dėstytojų yra atsakingi už gana platų dėstomų dalykų spektrą. Papildomų abejonių dėl kokybės ir perteikiamų žinių gilumo kelia tai, kad nemažai to paties dėstytojo dėstomų dalykų priklauso

itin skirtingoms kompetencijų sritims, ypač Klaipėdos filiale ir Rezeknės aukštojoje mokykloje (pvz.: O. Gurskienė – projektų vadyba, žinių valdymas, tyrimų metodologija, derybos ir verslo etika, inovacijų procesas ir politika; D. Labanauskaitė – ekonomikos teorija, tarptautinio verslo organizavimas, vartotojų elgsenos tyrimai, pasaulio ekonomika ir globalizacija, darni plėtra; D. Lipinskienė – žmonių išteklių valdymas, antreprenerystė, lyderystė ir pokyčių valdymas, visuotinės kokybės vadyba; A. Ribačonka – gamybos vadyba, logistika, technologijų perkėlimas ir komercializavimas, derybos, personalo valdymas; R. Vaičiulė – komunikacija, moderni visuomenė, tvari verslo plėtra, kūrybiškumo metodai; I. Arbidane – apskaita, mokesčių administravimas, žmonių išteklių vadyba, konfliktų valdymas, kūrybiškumo metodai; L. Litavniecė – regionų plėtra, rizikos analizė ir valdymas, gamybos ir paslaugų organizacija, Europos ekonominė integracija, technologijų ir inovacijų vadyba; E. Viskers – mikroekonomika, antreprenerystė, tarptautiniai ekonominiai santykiai, marketingo tyrimai, paslaugos; D. Znotina – regiono ekonomika, marketingo komunikacijos, vartotojų elgsena, verslo antreprenerystė, išteklių valdymas). Pažymėtina, kad Vilniaus filialo darbuotojų gyvenimo aprašymuose daugeliu atvejų dėstomų dalykų pavadinimai nepateikiami.

Numatyta dėstytojų įvairovė ir skaičius yra pakankamas sėkmingam studijų programos įgyvendinimui. Studijų programoje numatomas ištis didelis dalyvaujančių dėstytojų skaičius. Tai yra tiek potenciali galimybė, tiek grėsmė, nes iš aprašo nėra aišku, kaip bus koordinuojamas dėstytojų kompetencijų pasiskirstymas tarp skirtingų partnerių, įgyvendinant programą. Apibendrinant, didelis potencialių dalyvių skaičius programos įgyvendinime traktuotinas kaip privalumas, jei bus tinkamai atsakyta į galimus koordinavimo iššūkius.

Programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai ir praktinė veikla yra glaudžiai susijusi su klasikinėmis verslo ir vadybos sritimis (marketingas, finansai, žmonių išteklių valdymas, logistika), taip pat - viešosios politikos sritimis (aplinkosauga, švietimo politika, regionų plėtra) ir yra pakankamos. Vis dėlto, išskyrus keletą išimčių, eilės dėstytojų publikacijų tematika (daugeliu atvejų ir išsilavinimas bei praktinės veiklos pobūdis), neretai neatitinka dėstomo dalyko tematikos, kai kalbame apie *technologijų ir inovacijų valdymo* dalykus (pvz. S. Ežmale publikacijos regionų plėtros tematika, dėstomas dalykas – „Inovacijų procesas ir politika“; D. Labanauskaitės publikacijos turizmo plėtros srityje, dėstomas dalykas – „Tarptautiniai verslo tinklai“; E. Teirumnieka publikacijos ir išsilavinimas aplinkosaugos / chemijos srityse, dėstomi dalykai – „Technologijų perdavimas ir komercializacija“, „Įmonių modernizavimas ir technologijų diegimas“; I. Javed publikacijos ir išsilavinimas aplinkosaugos srityje, atsakingas už modulius „Pasaulio ekonomika ir globalizacija“, „Technologijų ir inovacijų valdymas“; M. Solail publikacijų nepateikia, darbo patirtis kompetencijų požiūriu nekonkretizuota, koordinuoja modulį „Strateginis valdymas ir įmonių konkurencingumas“; O. Gurskienės publikacijos ir išsilavinimas edukologijos, mokymosi visą gyvenimą srityje, dėstomas modulis „Inovacijų procesas ir politika“; L. Litavniecės publikacijos ir patirtis regionų plėtros srityje, dėstomi moduliai „Technologijų ir inovacijų vadyba“, „Rizikos kapitalo valdymas“).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Esamos daugelio dėstytojų praktinės ir mokslinės kompetencijos neadekvatumas technologijų ir inovacijų valdymo sričiai.
2. Nepakankamas dėstytojų kompetencijų fokusuotumas, daug programos dalyvių yra atsakingi už platų dėstomų dalykų spektrą.
3. Bendrosios kompetencijos yra pakankamos taikomosios vadybos ir verslo studijų programos įgyvendinimui.
4. Personalo struktūra tenkina teisės aktų reikalavimus.

2.4. Materialieji ištekliai

Kolegijoje įrengtos tinkamos mokymosi ir edukacinės erdvės, investuojama į infrastruktūros plėtrą. Tiek esamos, tiek naujai rengiamos patalpos yra pakankamos sėkmingam studijų proceso organizavimui. Įrengtos skirtingo dydžio grupių darbui tinkamos auditorijos, aprūpintos visa būtina įranga. Sukurtos studentų poilsio ir savarankiško darbo erdvės. Galima teigti, kad studijų infrastruktūra yra visiškai tinkama ir pakankama teikiamos studijų programos sėkmingam įgyvendinimui.

Kolegijoje įrengtos kompiuterių klasės, aprūpintos studijoms reikalinga programine įranga. Įsigytos kompiuterinės programos, skirtos studijoms ir praktiniams įgūdžiams įtvirtinti, sprendimų sistema BC Plius CSRP, apimanti visas ERP (*Enterprise Resource Planning*) ir CRM (*Customer Relationship Management*) funkcijas, verslo simuliacijos programa „Imitacinės verslo įmonės veikla“. Galima teigti, kad numatyta įranga studijoms tenkina numatomos studijų programos reikalavimus.

Kolegijoje sukurta gera studentų profesinio orientavimo ir karjeros planavimo infrastruktūra. Veikia Karjeros centras, kurio tikslas - supažindinti studentus su profesinės karjeros galimybėmis, teikti informacinę, metodinę ir konsultacinę pagalbą pasirengimo darbo rinkai bei įsidarbinimo klausimais, palengvinti studentų ir absolventų integraciją į darbo rinką. Karjeros centras rūpinasi absolventų karjeros augimo stebėjimu ir pagalba įsidarbinant, ryšių tarp Kolegijos ir socialinių partnerių koordinavimu. Kolegija bendradarbiauja beveik su 500 socialinių partnerių, kurių tarpe yra įvairių veiklos sričių įmonių ir organizacijų. Praktikų organizavimas, ypač technologijų ir inovacijų valdymo srityje, ir su tuo susijusi specializuota bazė apraše nėra itin konkretizuota. Įmonių-partnerių tinklas yra platus ir tikėtina, kad prisidės prie sėkmingo praktikų įgyvendinimo.

Sukaupta pakankamai įvairi studijų srities biblioteka, kurioje studentai galima rasti moduluose numatytą studijų literatūrą (nors pastebimas tam tikras neatitikimas tarp Rezekne aukštosios mokyklos ir kolegijos prieinamų moduluose numatytų literatūros šaltinių), prenumeruojami pagrindiniai periodikos ir mokslo leidiniai. Bibliotekose yra prieinamos svarbiausios mokslo publikacijų duomenų bazės, įdiegta informacinė Sistema ALEPH, programinės įrangos licencijos, įsigyta naujausia srities mokslinė literatūra. Abejonių gali kelti klausimas kiek Oksfordo ar Harvardo universitetų moksliniai sąvadaai (*handbooks*) yra adaptuoti profesinio bakalauro studijoms. Apibendrinant, metodiniai ištekčiai yra tinkami programos įgyvendinimui.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Esminių silpnųjų nėra.
2. Gera išvystyta studijų infrastruktūra – auditorijos, įranga, biblioteka.
3. Gera prieiga prie naujausių srities literatūros šaltinių ir duomenų bazių.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Stojimo tvarką į ketinamą vykdyti studijų programą numato konkrečios aukštosios mokyklos partnerės Priėmimo taisyklės. Stojantieji į kolegiją priimami konkurso tvarka pagal konkursinį balą. Konkursinio balo struktūra aiški ir pagrįsta. Atsižvelgiant į tai, kad planuojama organizuoti tarptautinę jungtinę studijų programą kurios dėstymas numatomas anglų kalba, galima kelti klausimą, kiek pagrįstas yra lietuvių kalbos egzamino balo įtraukimas į stojamąjį konkursinį balą. Apraše nėra pakankamai aiškiai pagrįsta, kaip planuojama dirbti su jungtine Lietuvos ir Latvijos studentų auditorija, kaip planuojama atsakyti į potencialius koordinavimo iššūkius. Pernelyg mažai dėmesio skiriami praktiniams jungtinės programos įgyvendinimo aspektams – iš aprašo nevisai aišku, kurie moduliai bus dėstomi nacionaline kalba tik vietos studentams, o kurie moduliai - anglų kalba užsienio studentų grupėms. Nevisai aišku, kaip partnerinės mokyklos planuoja koordinuoti priėmimo į studijas reikalavimus ir procesą. Apibendrinant galima teigti kad priėmimo į studijas reikalavimai yra iš esmės aiškūs ir pagrįsti, tačiau verta iš anksto numatyti kaip bus sprendžiami tarpinstitucinio koordinavimo iššūkiai.

Studijų programoje numatyta plati studijų metodų įvairovė, atsakanti į šiuolaikinių studijų reikalavimus. Studijos glaudžiai susijusios su praktinių problemų sprendimu, atvejų analize, interaktyviomis diskusijomis grupėje, praktika darbo vietoje. Numatyta adekvati studentų informacinė-konsultacinė parama, sukurtas reikiamas praktikų tinklas. Studijų metodai iš esmės leidžia pasiekti užsibrėžtus studijų rezultatus.

Studijų procese yra taikoma eilė studento pasiekimų vertinimo metodų, kurie atitinka užsibrėžtą programos studijų rezultatų pobūdį. Vis dėlto, galima abejoti testo kaip vertinimo metodo tinkamumu vertinant tokius studijų rezultatus kaip „gebėjimas sistemiškai, kritiškai, kūrybiškai mąstyti, komunikuoti ir prezentuoti įgytas žinias“, „gebėti suburti inovacijų diegimo komandą ir jai vadovauti, taikant šiuolaikinius vadovavimo metodus ir lyderystės principus“, „gebėti kūrybiškai ir antreprenieriškai veikti, inicijuoti naujas idėjas ir siūlyti problemų sprendimus (...)“. Vertinimo metodai tenkina bendruosius reikalavimus, tačiau turėtų būti labiau fokusuoti pagal studijų rezultatų pobūdį.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Studijų vertinimo metodai nepakankamai fokusuoti pagal studijų rezultatų pobūdį.
2. Nepakankamai konkretizuotas tarpinstitucinis studijų organizavimo ir atsakomybių pasidalinimo procesas.
3. Aiški ir vieša studijų priėmimo tvarka.
4. Plati studijų metodų įvairovė, novatoriškas jų turinys.

2.6. Programos vadyba

Atlikti studijų programų tobulinimai/keitimai svarstomi Jungtinės programos komitete ir įteisinami Komiteto posėdžio nutarimu. Pakeitimai patvirtinami koordinuojančios institucijos direktoriaus įsakymu, skelbiamas viešai aukštųjų mokyklų internetiniame puslapyje.

Studijų programos valdymas, kokybės užtikrinimo procesai, vertinimas bei tobulinimas vykdomas atsakingų darbuotojų pagal jų atsakomybę, kompetenciją ir įgaliojimus. Kolegijoje patvirtintos ir veikia studijų programų periodinės patikros, stebėsenos, analizės bei tobulinimo procedūros, užtikrinančios tinkamą informacijos rinkimą, nagrinėjimą ir naudojimą vykdomų studijų programų efektyviam valdymui. Nepaisant to, jog vizito į kolegiją metu nepavyko išsiaiškinti kas yra atsakingas už studijų dalyke „Inovacijų procesas ir politika“ pagrindinės rekomenduojamos literatūros sąrašą patvirtintus literatūros šaltinius latvių kalba (programa realizuojama anglų kalba), vis tik galima daryti prielaidą, jog programos realizavimo etape veiks programos vadybos sistema su aiškiai paskirstyta atsakomybe už programos įgyvendinimą ir priežiūrą, sprendimų priėmimą.

Socialiniai dalininkai yra įtraukti į Jungtinio studijų komiteto veiklą, baigiamųjų darbų vertinimo veiklą, kasmetinės studijų programų vertinimo veiklas. Kolegija palaiko ryšius su įvairiomis verslo organizacijomis: Baltijos Vadybos Plėtros Asociacija, Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmais, Klaipėdos apskrities darbdavių asociacija, Lietuvos verslo darbdavių konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija/ICC Lietuva; Lietuvos inovacijų ir technologijų institutu, asociacija „Naujos kartos mokslo ir verslo klasteris“ ir kt. Susitikimas su programos socialiniais partneriais parodė, jog jie, nors ir skirtingu laikotarpiu bei skirtinguose etapuose, bet buvo įtraukti į programos kūrimo procesą bei išreiškė ketinimui tęsti bendradarbiavimą ir programos realizavimo veiklose.

Analizuojant savianalizės suvestinę rasta nemažai trūkumų priskirtinų programos vadybai (netaisyklingai pavartoti terminai anglų kalba dalykų aprašuose, anglų kalba realizuojamoje programoje tarp studijų dalykų pagrindinės literatūros šaltinių aptinkama knygų latvių kalba, iš aprašo nėra aišku, kaip bus koordinuojamas dėstytojų kompetencijų pasiskirstymas tarp skirtingų partnerių, įgyvendinant programą, apraše nėra pakankamai aiškiai pagrįsta, kaip planuojama dirbti su jungtine Lietuvos ir Latvijos studentų auditorija, kaip planuojama atsakyti į potencialius koordinavimo iššūkius).

Jungtinė kokybės užtikrinimo sistema aptarta Jungtinės veiklos sutartyje Programos įgyvendinimo kokybę ir tobulinimą atsakingas Jungtinis studijų programos komitetas. Komitetą sudaro aukštųjų mokyklų- partnerių atstovai (mokslininkai, studijų programą įgyvendinantys dėstytojai, studentai, administracijos ir aukščiausios vadovybės atstovai) ir aukštųjų mokyklų suinteresuotų šalių atstovai (darbdaviai, absolventai, visuomenės atstovai). Jungtinis studijų programos komitetas užtikrina studijų programos kokybę visais lygmenimis, atlieka programos įgyvendinimo stebėseną, atsižvelgiant į įgyvendinimo rezultatus, inicijuoja programos tobulinimus ir atnaujinimus. Kolegijoje sukurta ir įgyvendinama Kokybės užtikrinimo sistema apimanti kokybės užtikrinimo sistemos organizavimą, sąryšį tarp mokymo ir mokslo taikomųjų tyrimų, įvairių kolegijos padalinių bei atskirų darbuotojų atsakomybę už kokybės užtikrinimą, studentų dalyvavimą užtikrinant kokybę bei kokybės užtikrinimo politikos įgyvendinimo, priežiūros ir tobulinimo būdus. Pagrindiniai vidinės kokybės užtikrinimo sistemos principai yra savianalizė ir vertinimas. Daroma išvada jog numatytos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- 1 Aiškiai apibrėžtos Jungtinio studijų programos komiteto veiklos.
- 2 Efektyvus socialinių partnerių įtraukimas.
- 3 Jungtinio studijų programos kūrimo komiteto veiklos rezultatuose rasta trūkumų.

III. REKOMENDACIJOS

- 3.1. Siekiant tinkamos programos pavadinimo, numatomų studijų rezultatų, programos turinio ir suteikiamos kvalifikacijos dermės primygtinai rekomenduojama pakartotinai apsvarstyti programos pavadinimą atsižvelgiant į vertinimo išvadose išsakytas pastabas.
- 3.2. Norint pasiekti numatomų studijų rezultatų maksimalaus atitikimo studijų rūšiai, pakopai rekomenduojama papildomai išanalizuoti programos rezultatus (ypatingai atkreipiant dėmesį į rezultatą Nr. 7), įvertinti galimybes sumažinti studijų rezultatų skaičių apjungiant siauresnius tos pačios srities rezultatus.
- 3.3. Numatytų studijų rezultatų pasiekimui užtikrinti rekomenduojama nuodugniai peržiūrėti studijų programos dalykus suderinant ir pasiekiant kiekvieno atskiro dalyko siekiamų rezultatų, numatytų studijų programos rezultatų, dalyko turinio, dalyko pavadinimo (tiek lietuvių, tiek anglų kalba) ir rekomenduojamos literatūros šaltinių vientisumo, aiškaus, tiesioginio sąryšio.
- 3.4. Siekiant optimaliau išnaudoti ketinamos vykdyti studijų programos apimtį rekomenduojama eliminuoti savo turiniu iš esmės atsikartojančius studijų programos dalykus (ar jų atskiras temas) juos apjungiant, o atlaisvintą apimtį užpildyti naujais studijų dalykais, ugdančiais studentų bendruosius, socialinius arba asmeninius gebėjimus arba studijų krypties gilinimo dalykais (padarant juos iš pasirenkamųjų privalomais), atspindinčiais naujausias mokslo, verslo tendencijas (pvz. „Eko-inovacijos“, „Darni plėtra ir augimas“ ir pan.).
- 3.5. Į programos įgyvendinimą pritraukti profesionalus (tiek mokslininkus, tiek praktikus), besispecializuojančius technologijų ir inovacijų valdymo srityje, arba atsisakyti programos akcento į technologijų ir inovacijų valdymą, labiau atsižvelgiant į esamas partnerių kompetencijas ir pabrėžiant šiuolaikines verslo administravimo dimensijas.

- 3.6. Peržiūrėti studijų rezultatų vertinimo metodus, kad jie geriau atitiktų užsibrėžtus studijų rezultatus.
- 3.7. Siekiant išvengti potencialaus dubliavimo ir geriau išnaudoti atskirų partnerių esmines kompetencijas, rekomenduojama aiškiau apibrėžti institucijų kompetencijų, dėstomų dalykų pasidalijimą ir su tuo susijusį tarpinstitucinį koordinavimą, įgyvendinant tarptautinę jungtinę studijų programą.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Socialinių mokslų kolegijos studijų programa *Technologijų ir inovacijų valdymas* vertinama teigiamai.

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Vertinimo sritis</i>	<i>Srities įvertinimas, balai</i>
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	2
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	14

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:

Team leader:

Giedrius Romeika

Parašas

Grupės nariai:

Team members:

Prof. Giedrius Jucevičius

Parašas